

ปัญหาพิเศษ

เรื่อง

ศึกษาการใช้ประโยชน์จากเงินกองทุนหมู่บ้านของเกษตรกร : ศึกษาเฉพาะกรณี

ตำบลตาตุม อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์

A CASE STUDY OF USING VILLAGE FUND AT TATUM SUB DISTRICT,
SUNGKLA DISTRICT , SURIN PROVINCE

โดย

นางสาวบุผา ชรรমনาม

ปีการศึกษา 2545

ปัญหาพิเศษนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต

สาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร - การผลิตสัตว์

ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สำนักหอสมุดกลาง พระจอมเกล้าลาดกระบัง

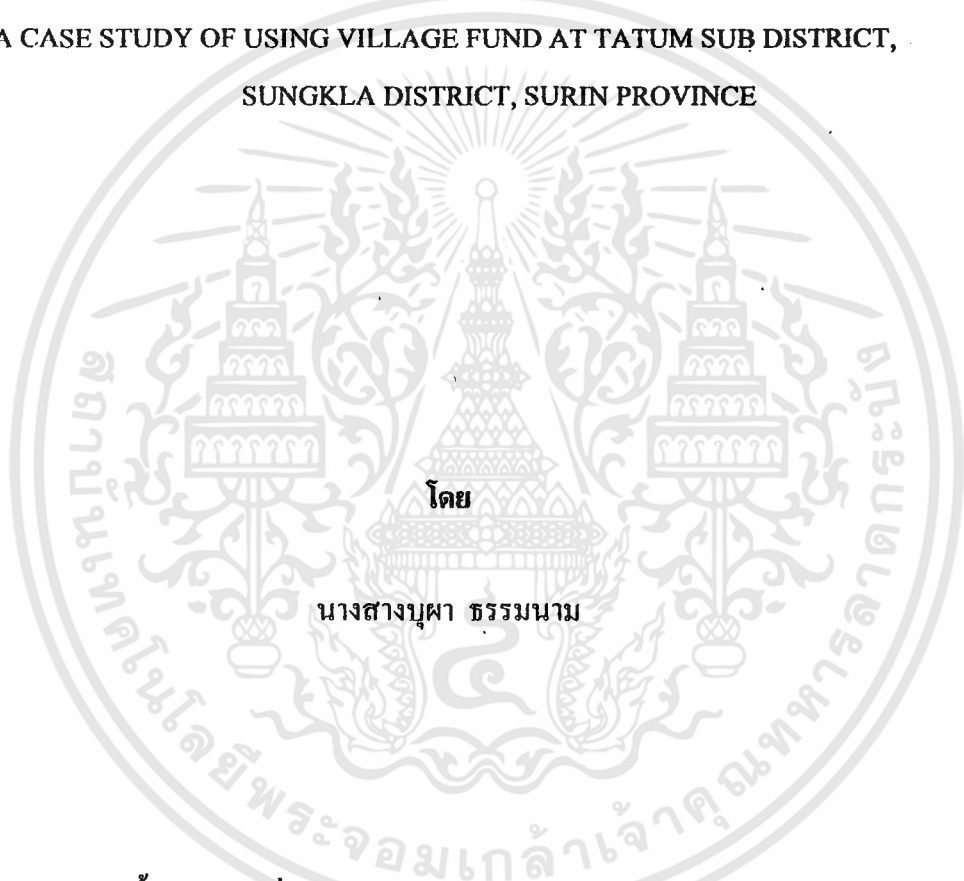
ปัญหาพิเศษ

เรื่อง

ศึกษาการใช้ประโยชน์จากเงินกองทุนหมู่บ้านของเกษตรกร : ศึกษาเฉพาะกรณี

ตำบลตาตุ่ม อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์

A CASE STUDY OF USING VILLAGE FUND AT TATUM SUB DISTRICT,
SUNGKLA DISTRICT, SURIN PROVINCE

โดย

นางสาวบุผา ธรรมนาม

ปัญหาพิเศษนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต

สาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร - การผลิตสัตว์

ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กรุงเทพฯ

๒๖๖

๒/๒๕๕๕

๒๕๕๕

ปีการศึกษา ๒๕๕๕

เลขที่ ~~.....~~

เลขทะเบียน 49754

จ. เดือน, ปี 30 ส.ค. 2547

.b.....

.i.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปตีพิมพ์หรือเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

๖ ๓๓๒๔๙๕๒

บทคัดย่อปัญหาพิเศษ

ปีการศึกษา 2545

ชื่อเรื่อง ศึกษาการใช้ประโยชน์จากเงินกองทุนหมู่บ้านของเกษตรกร : ศึกษาเฉพาะกรณี
ตำบลตาตุ่ม อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์

A Case Study Of Using Village Fund at Tatum Sub District,Sungkla
District,Surin Province

ชื่อ – นามสกุล นางสาวบุผา ธรรมนาม

สาขาวิชา เทคโนโลยีการเกษตร – การผลิตสัตว์ ภาควิชา ครุศาสตร์เกษตร

คณะ ครุศาสตร์อุตสาหกรรม

อาจารย์ที่ปรึกษาศ.ดร.พรรณิกา ศิวะพิรุฬห์เทพ

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา สถานภาพทั่วไปและการใช้ประโยชน์จากเงินกองทุนหมู่บ้านของเกษตรกรใน ตำบลตาตุ่ม อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ โดยใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 50 คนจากเกษตรกรทั้งหมดที่กู้ยืมเงินกองทุนหมู่บ้านมาใช้แบบสอบถามที่สร้างขึ้นมาเป็นเครื่องมือรวบรวมข้อมูล

ผลการศึกษาพบว่าเกษตรกรที่กู้ยืมเงินกองทุนหมู่บ้านที่ตอบแบบสอบถาม เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชายและเกษตรกรประมาณ 60%มีอายุมากกว่า 40 ปีขึ้นไป เกษตรกร74%มี ระดับการศึกษาสูงสุดชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เกษตรกร 92% มีอาชีพทำนา เกษตรกร 40%มีรายได้ มากกว่า 10,000 บาท/ปี และเกษตรกร 30%มีรายได้ 2,000-5,000บาท/ปี เกษตรกรส่วนใหญ่นิยมกู้เงินจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สำหรับการกู้เงินกองทุนหมู่บ้านนั้น เกษตรกร 44% กู้เงินเป็นจำนวน 5,000-10,000 บาท และเกษตรกรอีก 34% กู้เงินเป็นจำนวนมากกว่า 15,000บาท เพื่อนำเงินไปลงทุนเลี้ยงสัตว์ ทำอุตสาหกรรมในครัวเรือน และค้าขาย หลังจากที่ได้กู้เงินมาทำประโยชน์แล้วเกษตรกรมีฐานะทางครอบครัวดีขึ้นปานกลาง เกษตรกรสามารถใช้หนี้เงินกู้ได้หมดภายในระยะเวลาที่กำหนด เกษตรกรมีความเห็นว่าเวลาในการชำระหนี้เงินกู้คืนเงินต้นพร้อมดอกเบี้ย ควรมานานกว่าเดิมและหากเกษตรกรได้กู้เงินอีกเกษตรกรส่วนใหญ่จะนำเงินไปใช้ในการเลี้ยงสัตว์และค้าขายมากที่สุด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กิตติกรรมประกาศ

ปัญหาพิเศษนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี โดยได้รับการช่วยเหลือจากบุคคลหลายท่านด้วยกัน โดยเฉพาะอาจารย์รศ.ดร. พรรณิกา ศิวะพิรุฬห์เทพ ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปัญหาพิเศษ ที่ได้สละเวลาให้คำปรึกษาแนะนำ รวมทั้งแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ เพื่อให้ปัญหาพิเศษนี้ มีความถูกต้องและสมบูรณ์ นอกจากนี้ยังได้รับความช่วยเหลือจากผู้ใหญ่บ้านแต่ละหมู่บ้านในตำบลตาดุม อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ ที่ได้อำนวยความสะดวกในการแจกแบบสอบถามให้เกษตรกรตอบแบบสอบถาม จนทำให้ปัญหาพิเศษฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี

ความดีและผลประโยชน์ที่เกิดจากปัญหาพิเศษฉบับนี้ ข้าพเจ้าขอบแต่ พ่อ แม่ ครู อาจารย์ และผู้ที่กรุณาให้ความช่วยเหลือทุกท่านอย่างจริงใจ

บุศฯ ชรรมนาม

มีนาคม 2546

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อปัญหาพิเศษ.....	ก
กิตติกรรมประกาศ.....	ข
สารบัญ.....	ค
สารบัญตาราง.....	จ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์.....	2
1.3 ขอบเขตของปัญหา.....	2
1.4 นิยามคำศัพท์.....	2
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	3
บทที่ 2 การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง.....	4
2.1 ความหมายและความเป็นมาของกองทุนหมู่บ้าน.....	4
2.2 นโยบายกองทุนหมู่บ้าน.....	6
2.3 ปรัชญาของกองทุนหมู่บ้าน.....	6
2.4 วัตถุประสงค์ของกองทุนหมู่บ้าน.....	7
2.5 การเตรียมความพร้อมในการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้าน.....	7
2.6 การประเมินความพร้อมของกองทุนหมู่บ้าน.....	9
2.7 หลักการจัดสรรเงินกองทุนหมู่บ้าน.....	10
2.8 การขอรับการจัดสรรเงินกองทุนเงินจากรัฐบาล.....	10
2.9 กระบวนการกู้เงินจากกองทุนหมู่บ้าน.....	11
2.10 การนำเงินกองทุนหมู่บ้านไปใช้ประโยชน์.....	12
2.11 การชำระหนี้กองทุนหมู่บ้าน.....	14
2.12 ความสำเร็จของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง.....	15

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย.....	17
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	17
3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	17
3.2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	17
3.2.2 วิธีการสร้างแบบสอบถาม.....	17
3.2.3 วิธีการดำเนินการเก็บข้อมูล.....	18
3.2.4 การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ.....	18
บทที่ 4 ผลการวิจัยและวิจารณ์ผล	19
4.1 ผลการวิจัย.....	19
4.2 วิจารณ์ผล.....	25
บทที่ 5 สรุปและข้อเสนอแนะ.....	27
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	27
5.2 ข้อเสนอแนะ.....	28
บรรณานุกรม.....	30
ภาคผนวก.....	32

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 แสดงจำนวนผู้กู้เงินกองทุนหมู่บ้านตามนโยบาย ของรัฐบาลไปใช้ประโยชน์ พ.ศ. 2545.....	13
2. สภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	19
3. การใช้ประโยชน์จากเงินกู้ของเกษตรกร.....	22

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญของปัญหา

คนไทยในอดีตอยู่กันเป็นครอบครัวใหญ่ ทั้ง พ่อ แม่ ลูก ปู่ ย่า ตา ยาย เป็นครอบครัวแบบขยายในการดำเนินชีวิตของสังคมในอดีตเป็นแบบพึ่งตนเอง อยู่อย่างพอเพียง ในระบบเศรษฐกิจแบบยังชีพ อยู่กับธรรมชาติที่เอื้ออำนวยมีความสมบูรณ์ ดังคำกล่าวที่ว่า ในน้ำมีปลา ในนามีข้าว ลักษณะเด่นทางสังคมที่เอื้ออาทรและด้อยที่ด้อยอาศัยกันและกัน (ทวีศักดิ์ นพเกษร , 2540 : 30)

การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 1-7 นั้น แม้จะประสบผลสำเร็จ ในระดับหนึ่ง คือ เศรษฐกิจของประเทศมีความเจริญก้าวหน้า ประชาชนมีรายได้เพิ่มขึ้น แต่ก็ยังมีปัญหาในการกระจายรายได้ ไปสู่ประชาชนไม่ทั่วถึง ก่อให้เกิดผลกระทบในด้านอื่นตามมาอีก มาก เช่น ค่านิยมด้านวัตถุ สังคมไทยกลายเป็นสังคมบริโภคนิยม เกิดปัญหาสังคมต่าง ๆ เช่น ยาเสพติด สิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติ อาชญากรรม สภาพครอบครัวแตกแยก สังคมเกิดความอ่อนแอ เพราะการอพยพแรงงานไปหางานต่างถิ่น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การหนีสังคมชนบทเข้าสู่แรงงานภาคอุตสาหกรรม (วิจิต นันทสุวรรณ และ จ้างง แรกพิณิช , 2541)

รัฐบาลยุคปัจจุบัน โดยการนำของ ฯพณฯ พันตำรวจโททักษิณ ชินวัตร ได้เห็นความจำเป็นของเกษตรกร โดยเฉพาะการเรียนรู้ที่จะพึ่งพาตนเองของชุมชนหมู่บ้าน จึงมีนโยบายเร่งด่วนและได้แถลงต่อรัฐสภาถึงการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งละ 1 ล้านบาท เพื่อเป็นแหล่งเงินทุนในการสร้างอาชีพ และสร้างรายได้แก่ประชาชน และวิสาหกิจขนาดเล็กในครัวเรือน ปรัชญาของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติคือ

1. เสริมสร้างสำนึกความเป็นชุมชนและท้องถิ่น
2. ชุมชนเป็นผู้กำหนดอนาคต และจัดการหมู่บ้านและชุมชนด้วยคุณค่าและภูมิปัญญาของตนเอง
3. เกื้อกูลประโยชน์ต่อผู้ด้อยโอกาสในหมู่บ้านและชุมชน
4. เชื่อมโยงกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างชุมชน ราชการ เอกชน และ

ประชาคม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5. กระจายอำนาจให้ท้องถิ่นและพัฒนาประชาธิปไตยพื้นฐาน (สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี , 2544: 1-2)

จากสาเหตุข้างต้นทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาการใช้ประโยชน์จากเงินกองทุนหมู่บ้านของเกษตรกร ผู้วิจัยคาดว่าผลจากการวิจัยจะทำให้ทราบว่าเกษตรกรที่กู้เงินกองทุนหมู่บ้านนั้นนำไปทำอะไร และเกษตรกรสามารถใช้หนี้ที่ได้กู้ยืมไปนั้นได้หรือไม่ เงินที่กู้มานั้นเกิดประโยชน์แก่ครอบครัวมากหรือน้อยเพียงไร ข้อมูลเหล่านี้จะไปเป็นแนวทางในการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงรูปแบบหรือวิธีการจัดทำโครงการกองทุนหมู่บ้านเพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายและวัตถุประสงค์ของโครงการที่ได้กำหนดไว้

1.2 วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปของเกษตรกรที่กู้เงินกองทุนหมู่บ้าน ตำบลตาตุม อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์
2. เพื่อศึกษาวิธีการนำเงินกองทุนหมู่บ้านไปใช้ประโยชน์

1.3 ขอบเขตของปัญหา

การศึกษาในครั้งนี้มุ่งศึกษาการใช้ประโยชน์จากเงินกองทุนหมู่บ้านของเกษตรกรในตำบลตาตุม อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์

1.4 นิยามศัพท์

การศึกษา หมายถึง กระบวนการที่จะช่วยให้คนเข้าใจชีวิตและสังคมในปัจจุบันไม่ใช่เป็นการเตรียมตัวเพื่อชีวิตในอนาคต

เกษตรกร หมายถึง ผู้ประกอบการทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับการปลูกพืช สัตว์ ประมง เพื่อให้เกิดผลผลิตจากพืช สัตว์ และประมง

กองทุนหมู่บ้าน หมายถึง กองทุนที่เกิดขึ้นตามนโยบายของรัฐบาลได้จัดสรรเงินทุนให้แก่มูลนิธิหมู่บ้านเพื่อทำหน้าที่เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียน

เศรษฐกิจ หมายถึง รายได้

ด้านครอบครัว หมายถึง พ่อ แม่ ลูก ญาติ พี่น้อง ที่อยู่ร่วมกัน

ทุน หมายถึง เงินทุนที่ดิน โรงเรือน วัสดุอุปกรณ์ แรงงานและเทคโนโลยีต่าง ๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบถึงการใช้จ่ายประโยชน์จากเงินกองทุนหมู่บ้านของเกษตรกร
2. เป็นประโยชน์สำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเป็นแนวทางในการแก้ไขและปรับปรุงกับวิธีการนำเงินกองทุนหมู่บ้านไปใช้ประโยชน์ให้ถูกต้องและเหมาะสมกับสภาพความเป็นจริงของเกษตรกร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 2

ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาถึงการใช้จ่ายประโยชน์จากเงินกองทุนหมู่บ้านของเกษตรกรที่ ตำบลตาตุม อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ ผู้วิจัยได้รวบรวมแนวความคิดและทฤษฎีตลอดจนงานวิจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเงินกองทุนหมู่บ้านตามหัวข้อดังต่อไปนี้

- 2.1 ความหมายและความเป็นมาของกองทุนหมู่บ้าน
- 2.2 นโยบายกองทุนหมู่บ้าน
- 2.3 ปรัชญาของกองทุนหมู่บ้าน
- 2.4 วัตถุประสงค์ของกองทุนหมู่บ้าน
- 2.5 การเตรียมความพร้อมในการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้าน
- 2.6 การประเมินความพร้อมของกองทุนหมู่บ้าน
- 2.7 หลักการจัดสรรเงินกองทุนหมู่บ้าน
- 2.8 การขอรับการจัดสรรเงินจากรัฐบาล
- 2.9 กระบวนการกู้เงินจากกองทุนหมู่บ้าน
- 2.10 การนำเงินกองทุนหมู่บ้านไปใช้ประโยชน์
- 2.11 การชำระหนี้กองทุนหมู่บ้าน
- 2.12 ความสำเร็จของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

2.1 ความหมายและความเป็นมาของกองทุนหมู่บ้าน

2.1.1 ความหมายของกองทุนหมู่บ้าน

กองทุนหมู่บ้านคือ กองทุนที่เกิดขึ้นตามนโยบายของรัฐบาล โดยรัฐบาลจัดสรรเงินทุนให้แก่หมู่บ้านเพื่อทำหน้าที่เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนภายในหมู่บ้าน(สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี .2544)

กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ คือ กองทุนรวมในระดับชาติเพื่อจัดสรรให้แก่มูลุ่บ้านและชุมชนเมือง (<http://www.rabankcrd.com>)

กองทุนหมู่บ้านและกองทุนชุมชนเมือง คือ กองทุนหมุนเวียนในหมู่บ้านและชุมชนเมืองเมื่อเริ่มก่อตั้งจะได้รับเงินอุดหนุนจากกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองชาติ หมู่บ้านและชุมชนเมืองละ 1 ล้านบาท เพื่อให้ประชาชนในหมู่บ้านและชุมชนเมืองบริหารจัดการตนเอง (<http://www.rabankcrd.com>)

2.1.2 ความเป็นมาของกองทุนหมู่บ้าน

โครงการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านแห่งละ 1 ล้านบาท เป็นนโยบายหลักประการหนึ่งของรัฐบาลที่มีพรรคไทยรักไทยเป็นแกนนำ โดยมุ่งหวังที่จะให้เป็นเงินทุนหมุนเวียนให้เกิดการผลิตและจำหน่ายอันส่งผลไปถึงการเพิ่มอำนาจซื้อในระดับท้องถิ่นนั้น โครงการดังกล่าวรัฐบาลคาดว่า จะต้องใช้เงินกว่า 70,000 ล้านบาท เพื่อดำเนินการตามนโยบาย โดยมี พ.ต.ท.ดร.ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี เป็นประธานคณะกรรมการ ส่วนคณะทำงานติดตามนโยบายกองทุนหมู่บ้าน มีนายสุวิทย์ คุณกิตติ รองนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน มีคณะทำงานซึ่งมาจากกระทรวงการคลัง ธนาคารออมสิน สำนักนายกรัฐมนตรีและกระทรวงมหาดไทย และล่าสุดการพิจารณาของคณะทำงานได้ข้อสรุปว่าการดำเนินงานที่ถูกต้องจะมีการออกระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีขึ้นมาเพื่อตั้งเป็น 'คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง' โดยมีนายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน

โครงการกองทุนหมู่บ้านจะสามารถเริ่มดำเนินการได้ในเดือนเมษายน 2544 สำหรับหมู่บ้านที่มีความพร้อมและมีศักยภาพที่เคยทำงานในลักษณะนี้มาแล้ว เป็นหมู่บ้านอาสาพัฒนา หมู่บ้านสินเชื่อเพื่อการพัฒนาชนบท(สพข.) ประมาณ 20,000 หมู่บ้าน สำหรับหมู่บ้านที่ยังไม่เคยได้รับเงินช่วยเหลือจากรัฐบาลมาก่อนในทำนองนี้เพราะไม่เคยมีประสบการณ์เกี่ยวกับเงินกองทุนหมุนเวียนก็จะมีกรนำเสนอให้คณะกรรมการระดับนโยบายพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง

ทั้งนี้ในทางปฏิบัติก็คือ หมู่บ้านที่มีความพร้อมมีโอกาสจะได้รับเงินน้อยกว่าหมู่บ้านที่ยังไม่มีความพร้อม เพื่อที่จะนำเงินที่เหลือสำหรับการดำเนินงานในปี 2544 ไปกระจายให้กับหมู่บ้านทั่วไปในปี 2546 ในการดำเนินงานนั้นจะมีการกำกับติดตามประเมินผล เพื่อรายงานปัญหาอุปสรรคที่อาจจะเกิดขึ้นรายงานให้กับคณะรัฐมนตรีต่อไป เรื่องของกองทุนหมู่บ้านนอกจากจะมีการดำเนินงานในภาครัฐบาลแล้ว ยังมีกลุ่มองค์กรเอกชนที่เรียกตนเองว่า นักพัฒนาชุมชนอิสระก็ได้ดำเนินการศึกษาความเป็นไปได้และการดำเนินโครงการกองทุนหมู่บ้านเช่นกัน ซึ่งนำโดยนายไพบุลย์ วัฒนศิริธรรม อดีตผู้อำนวยการธนาคารออมสิน ดร.เอนก นาคะบุตร ผู้อำนวยการโครงการกองทุนเพื่อการลงทุนทางสังคม (Social Investment Fund-SIF) กับคณะ ทั้งนี้คณะทำงานชุดนี้ได้มีการประสานงานกับกระทรวงการคลัง ด้วย

นักพัฒนาชุมชนอิสระเห็นว่า โครงการกองทุนหมู่บ้านนั้น เป็นโครงการที่ดำเนินงานทั่วประเทศจึงเป็นโครงการใหญ่ อีกทั้งจะต้องเชื่อมโยงกับ 3 โครงการใหญ่ของรัฐบาลอีกก็คือ โครงการพักหนี้ของเกษตรกรเพื่อตัดวงจรภาระหนี้สินเกษตรกรเสียก่อน แล้วตามด้วยโครงการฟื้นฟูความสามารถทางการผลิตเพื่อให้ชุมชนยืนอยู่บนลำแข้งของตนเองต่อไป แล้วจึงจะมาถึงกองทุนหมู่บ้านที่เป็นแหล่งเงินทุนการฝึกการออมของประชาชนก่อนที่จะไปถึงอีกโครงการหนึ่งคือ หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์

เหตุนี้กลไกการทำงานของระดับชุมชน หากจะนำไปสู่ความสำเร็จต้องเป็นชุมชนที่เปิดรับความหลากหลาย มีความยืดหยุ่นในการทำงานสูง ดังนั้นหากจะเอากรอบของระบบราชการซึ่งเป็นลักษณะการรวมศูนย์อำนาจมาใช้ในการกำกับดูแลอาจจะประสบความสำเร็จได้ทั้งนี้ นักพัฒนาชุมชนอิสระเห็นว่ากระบวนการบริหารกองทุนหมู่บ้านควรมีองค์กรใน 3 ระดับคือ

1.ระดับชาวบ้านเป็นคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ซึ่งจะมาจากหลายฝ่ายหลายเพศ หลายวัย แต่ไม่ใช่คณะกรรมการหมู่บ้านที่กรมการปกครองตั้งอยู่ก่อนแล้ว เพราะคณะกรรมการชุดนี้ในบางพื้นที่ไม่ได้เกิดให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วม หลายพื้นที่เลือกตั้งเข้ามาในลักษณะบล็อกโหวตเข้ามา

2.ระดับอำเภอ-จังหวัด เป็นกรรมการที่เล็งคอยให้คำแนะนำ ติดตามประเมินผล สำหรับกลไกระดับนี้จะประกอบไปด้วยหน่วยงานราชการ กลุ่มองค์กรเอกชน เช่น เอ็นจีโอ ผู้ทรงคุณวุฒิในพื้นที่เพื่อเข้ามาช่วยเป็นที่ปรึกษาให้กับกรรมการกองทุนหมู่บ้านในการเตรียมความพร้อม การพัฒนา การจัดทำแผน โครงการ ติดตามประเมินผลทั้งก่อนและหลังการใช้งบประมาณ

3.กรรมการระดับชาติที่กำหนดนโยบายและทิศทางการบริหารกองทุน ควรจะเป็นองค์กรอิสระไม่ใช่ระบบราชการแต่ทำงานเคียงข้างกับหน่วยงานราชการ ที่สำคัญต้องเป็นอิสระจากพรรคการเมือง เพราะอาจจะทำให้ได้รับผลกระทบได้หากการเมืองมีการเปลี่ยนแปลง

องค์กรพัฒนาชุมชนอิสระกล่าวว่า เนื่องจากโครงการกองทุนหมู่บ้านเป็นโครงการใหญ่ ต้องใช้งบประมาณถึงกว่า 70,000 ล้านบาท เพื่อครอบคลุมหมู่บ้านทั่วประเทศ ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีกลไกในการกำกับตรวจสอบและส่งเสริมให้ชุมชนสามารถยืนบนขาตนเองได้ เพราะหาไม่แล้วจะเกิดความเสียหายใหญ่หลวงได้ หรืออาจจะกลายเป็นเอ็นพีแอลระดับหมู่บ้านขึ้นมาได้เช่นกัน

องค์กรพัฒนาชุมชนประเมินว่า ภายในเดือนตุลาคม ปี 2545 ชุมชนหมู่บ้านที่น่าจะมีความพร้อมที่จะดำเนินการได้ก่อนมีอยู่ประมาณ 30,000 หมู่บ้าน จากนั้นจึงค่อยขยายไปอีกในส่วนที่เหลือ ทั้งนี้เพื่อให้สามารถที่จะมีการถ่ายทอดการเรียนรู้ประสบการณ์ระหว่างกันของชุมชนหมู่บ้านที่ได้รับเงินกองทุนไปก่อนกับหมู่บ้านที่จะจัดตั้งกองทุนขึ้นภายหลัง เมื่อพิจารณาแล้วจะเห็นว่าแนวคิดและกลไก กระบวนการบริหารงานของกองทุนหมู่บ้านของนักพัฒนาชุมชนอิสระน่าจะเป็นแนว

ทางที่สามารถนำมาปฏิบัติให้นโยบายบรรลุผลได้ เพียงแต่ยังต้องขึ้นกับฝ่ายรัฐบาลจะเห็นดีด้วยหรือไม่ เพราะมีข้อกำหนดกีดกันฝ่ายการเมืองเข้ามาแทรกแซงอย่างชัดเจนในทุกระดับชั้น (<http://www.rakbankerd.com>)

2.2 นโยบายกองทุนหมู่บ้าน

กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เป็นนโยบายของรัฐบาลซึ่งมี พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร เป็นนายกรัฐมนตรี เพื่อเป็นการเสริมสร้างกระบวนการพึ่งพาตนเองของหมู่บ้านและชุมชนเมืองในด้านการเรียนรู้ การสร้างและพัฒนาความคิดริเริ่ม และการแก้ไขปัญหาและเสริมสร้างศักยภาพทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคมของประชาชนในหมู่บ้านและชุมชนเมือง โดยรัฐบาลจัดตั้งกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมือง กองทุนละ ๑ ล้านบาท พร้อมเสริมสร้างและพัฒนาหมู่บ้านและชุมชนเมืองให้มีขีดความสามารถ ในการจัดระบบบริหารจัดการเงินกองทุนหมุนเวียน ในหมู่บ้านและชุมชนเมืองกันเอง (สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี .2544)

กองทุนหมู่บ้าน เป็นนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาลได้แถลงต่อรัฐสภาในการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งละ 1 ล้านบาทเพื่อเป็นแหล่งเงินทุนในการลงทุนสร้างอาชีพเสริมและสร้างรายได้ให้แก่ประชาชนในชุมชนและวิสาหกิจขนาดเล็กรวเร็ว (<http://mail.rint.ac.th/~grad/sara/doc2.1.doc>)

2.3 ปรัชญาของกองทุนหมู่บ้าน

1. เสริมสร้างสำนึกความเป็นชุมชนและท้องถิ่น
2. ชุมชนเป็นผู้กำหนดอนาคต และจัดการหมู่บ้าน และชุมชนด้วยคุณค่าและภูมิปัญญาของตนเอง
3. เกื้อกูลประ โขชน์ต่อผู้ด้อยโอกาสในหมู่บ้าน และชุมชน
4. เชื่อมโยงกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างชุมชน ราชการ เอกชน และประชาสังคม
5. กระจายอำนาจให้ท้องถิ่น และพัฒนาประชาธิปไตยพื้นฐาน

2.4 วัตถุประสงค์ของกองทุนหมู่บ้าน

1. เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนในหมู่บ้าน และชุมชนเมืองสำหรับการลงทุนเพื่อการพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้หรือเพิ่มรายได้ การลดรายจ่ายการบรรเทาเหตุฉุกเฉินและความจำเป็นเร่งด่วน และสำหรับการนำไปสู่การสร้างกองทุนสวัสดิภาพที่ดีแก่ประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชน

2. ส่งเสริมและพัฒนาหมู่บ้านและชุมชนเมืองให้มีขีดความสามารถในการจัดระบบ และบริหารจัดการเงินทุนของตนเอง

3. เสริมสร้างกระบวนการพึ่งพาตนเองของหมู่บ้านและชุมชนเมืองในการเรียนรู้ การสร้างและพัฒนาความคิดริเริ่ม เพื่อแก้ไขปัญหาและเสริมสร้างศักยภาพ และส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงในหมู่บ้านและชุมชนเมือง

4. กระตุ้นเศรษฐกิจ ในระดับฐานรากของประเทศรวมทั้งเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในอนาคต

5. เสริมสร้างศักยภาพและความเข้มแข็งทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง (<http://www.nalhonsi.com/cddm/fund.shtml-19k>)

2.5 การเตรียมความพร้อมในการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้าน

ประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง จะต้องร่วมกันเพื่อเตรียมความพร้อมในการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมือง ตามขั้นตอน ดังนี้

2.5.1 . สร้างจิตสำนึก และกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน

1. สร้างจิตสำนึกร่วมกันของประชาชน ในการเป็นเจ้าของกองทุนที่จะต้องร่วมกันบริหารจัดการ โดยประชาชนเพื่อประชาชนของหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง

2. สร้างกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน เพื่อให้ทราบนโยบาย กลไก แนวทางการบริหารจัดการกองทุนของตนเอง

3. สร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินการ และบริหารจัดการกองทุน เริ่มจากร่วมรับรู้ ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมติดตามตรวจสอบ ร่วมรับผลประโยชน์ ตลอดจนร่วมสร้างกองทุนไปสู่ความยั่งยืนต่อไป

2.5.2 เลือกสรรคนดีเป็นกรรมการกองทุน

1. จัดเวทีชาวบ้าน เพื่อเลือกสรรคณะกรรมการกองทุนจำนวน ๑๕ คน ตามระเบียบของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ดังนี้

2. องค์ประชุมของเวทีชาวบ้าน คือจำนวนสามในสี่ของจำนวนครัวเรือนทั้งหมดของหมู่บ้าน หรือชุมชนเมือง

3. ร่วมกันกำหนดวิธีการและดำเนินการเลือกกันเอง
4. เลือกคณะกรรมการกองทุน ในช่วงเวลาที่คณะกรรมการกองทุน หมู่บ้านและชุมชนเมืองกำหนด
5. เลือกคนดีมีความรู้ ประสบการณ์ อีกทั้งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ตามที่คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติกำหนด

2.5.3 คุณสมบัติคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง

ประชาชนร่วมกันคัดเลือกคนดีและมีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้ เป็นคณะกรรมการกองทุนเพื่อบริหารกองทุนของประชาชน

1. เป็นผู้ที่อยู่อาศัยในหมู่บ้านหรือชุมชนมาไม่น้อยกว่า ๒ ปี
2. เป็นผู้มีอายุ ๒๐ ปีบริบูรณ์
3. เป็นผู้ปฏิบัติตนอยู่ในหลักศาสนา มีความรับผิดชอบเสียสละ มีส่วนร่วมในกิจกรรมของหมู่บ้านและชุมชนเมือง ไม่ติดการพนัน ไม่ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด ไม่มีประวัติเสียด้านการเงินและยึดมั่นระบอบประชาธิปไตย
4. ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย หรือไร้ความสามารถ
5. ไม่เคยรับโทษจำคุก เว้นแต่โทษที่กระทำโดยประมาท
6. ไม่เคยต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่าทำผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ หรือไม่เคยกระทำผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน เว้นแต่ความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์สินและความผิดฐานบุกรุก
7. ไม่เคยถูกไล่ออก หรือให้ออกจากราชการหรือรัฐวิสาหกิจ
8. ไม่เป็นผู้ไม่ไปใช้สิทธิ์ในการเลือกตั้ง
9. ไม่เคยถูกให้ออกจากคณะกรรมการกองทุน ด้วยมติของคณะกรรมการหรือมติของสมาชิก

2.5.4 การจัดทำระเบียบข้อบังคับกองทุนหมู่บ้าน

เมื่อดำเนินการเลือกคณะกรรมการกองทุนแล้ว คณะกรรมการกองทุน และประชาชนร่วมกันจัดทำระเบียบข้อบังคับ หลักเกณฑ์ และวิธีการเกี่ยวกับการบริหารกองทุน (กติกา) กองทุนหมู่บ้านหรือชุมชนเมืองตนเอง โดยมีแนวทางดังนี้

1. ประเด็นที่ต้องเป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติกำหนด คือ
2. วงเงินกู้ยืมรายหนึ่งไม่เกินสองหมื่นบาท หากเกินต้องให้สมาชิกพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาด แต่รายหนึ่งต้องไม่เกินห้าหมื่นบาท
3. ระยะเวลาชำระคืนเงินกู้ไม่เกินหนึ่งปี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.ประเด็นอื่น ๆ คณะกรรมการกองทุน โดยความเห็นชอบของสมาชิกเป็นผู้กำหนด

2.5.5 การจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

เมื่อจัดทำระเบียบ ข้อบังคับ หลักเกณฑ์ และวิธีการบริหารจัดการกองทุนแล้ว คณะกรรมการกองทุน (กคก) และสมาชิกจะต้องร่วมกันดำเนินการตามกคกที่วางไว้ เช่น

- การรับสมาชิกการระดมทุน
- การจัดทำระบบบัญชี
- การจัดระบบตรวจสอบ
- การมอบหมายภารกิจความรับผิดชอบกรรมการ
- อื่น ๆ

(<http://thaigov.go.th/gcnral/policy/ktb.htm>)

2.6 การประเมินความพร้อมของกองทุนหมู่บ้าน

กองทุนหมู่บ้านหรือกองทุนชุมชนเมืองใดที่ได้รับแจ้งว่าไม่ผ่านการประเมินความพร้อม ให้ดำเนินการเตรียมความพร้อมเรื่องต่าง ๆ ตามที่ได้รับแจ้งผลการประเมินความพร้อม โดยมีแนวทางและวิธีการดังนี้

2.6.1 แนวทางการเตรียมความพร้อม

คณะกรรมการกองทุนร่วมกับสมาชิกเตรียมความพร้อมตามแนวทางดังนี้

1. โดยร่วมมือและช่วยเหลือกันเองในหมู่บ้าน
2. ขอความช่วยเหลือจากกองทุนหมู่บ้านหรือกองทุนชุมชนเมือง ที่ผ่านการประเมินความพร้อมแล้ว
3. ขอความช่วยเหลือจากคณะกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัดและอำเภอ
4. การผสมผสานกันทั้ง ๓ แนวทาง

2.6.2 วิธีการเตรียมความพร้อม

คณะกรรมการกองทุน ดำเนินการเพื่อให้เกิดความพร้อมด้วยวิธีดังนี้

1. สร้างกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันในหมู่บ้านหรือชุมชน โดยการใช้อุปกรณ์กองทุนหมู่บ้านหรือชุมชนอื่นที่ผ่านการประเมินความพร้อมแล้วเพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกัน
2. การสนับสนุนความรู้ด้านวิชาการและการจัดการแก่คณะกรรมการกองทุนและสมาชิกจากคณะกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัดและอำเภอ

(<http://thaigov.go.th/general/policy/ktb.htm>)

2.7 หลักการจัดการจัดสรรเงินกองทุนหมู่บ้าน

คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองแห่งชาติมีหลักการในการจัดสรรเงินให้แก่กองทุนหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง ดังนี้

1. ความพร้อม ความสนใจ และการมีส่วนร่วมของประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง
2. ความพร้อมของคณะกรรมการกองทุน ที่เน้นความพร้อมของบุคคลทั้งในด้านความรู้ และประสบการณ์ในการบริหารจัดการกองทุน
3. ความพร้อมของระบบการตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนโดยสมาชิก
4. ความพร้อมของการบริหารจัดการ ที่สอดคล้องและเกื้อกูลกัน ระหว่างกองทุนหมู่บ้านหรือชุมชนเมืองกับกองทุนอื่น ๆ ที่หน่วยงานราชการจัดตั้งขึ้นในหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง (<http://thaigov.go.th/general/policy/ktb.htm>)

2.8 การขอรับการจัดสรรเงินจากรัฐบาล

เมื่อกองทุนได้ดำเนินการจัดตั้งกองทุนเรียบร้อยแล้ว สามารถขอรับการจัดสรรเงินจากคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ โดยมีขั้นตอนดังนี้

2.8.1. การประเมินความพร้อมกองทุน

1. การคัดเลือกคณะกรรมการกองทุน
2. คุณสมบัติของคณะกรรมการกองทุน
3. ความรู้ ประสบการณ์ และความมั่นใจการบริหารกองทุนของคณะกรรมการกองทุน
4. ระเบียบ ข้อบังคับในการดำเนินการกองทุน
5. การมีส่วนร่วมของชาวบ้าน หรือสมาชิกในการจัดการกองทุน
6. การปฏิบัติของสมาชิกตามระเบียบ และข้อบังคับของกองทุน

2.8.2. การขอขึ้นทะเบียนกองทุนหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง

- จัดทำแบบขอขึ้นทะเบียนตามแบบ กทบ. ๒ ซึ่งขอรับแบบ กทบ. ๒ จากคณะกรรมการสนับสนุนระดับอำเภอ
- ยื่นแบบคำขอขึ้นทะเบียนกับธนาคารออมสิน หรือธนาคารเพื่อการเกษตร และสหกรณ์การเกษตร ที่คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติกำหนด พร้อมเอกสารที่เกี่ยวข้อง คือ ระเบียบ ข้อบังคับของกองทุน
- เปิดบัญชีกับธนาคาร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.8.3. รับเงินจัดสรร

เมื่อคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติอนุมัติเงินจัดสรรตามผลการประเมินความพร้อมแล้ว จะแจ้งให้กองทุนหมู่บ้านหรือชุมชนเมืองทราบ เมื่อกองทุนได้รับแล้วให้ติดต่อธนาคารเพื่อทำหลักฐานการรับเงินจัดสรร โดยมีเอกสารดังต่อไปนี้

1. สมุดบัญชีเงินฝากของกองทุน
2. มติที่ประชุม ซึ่งเห็นชอบและมอบหมายให้คณะกรรมการกองทุน เป็นผู้มีอำนาจในการทำนิติกรรมสัญญากับธนาคารไปแสดงต่อธนาคารฯ และมติดังกล่าวต้องให้ประธานกรรมการของกองทุนลงนามกำกับ และรับรองสำเนาครบทุกหน้า
3. บัตรประจำตัวประชาชนของคณะกรรมการกองทุน

(<http://thaigov.go.th/general/policy/ktb.html>)

2.9 กระบวนการกู้เงินจากกองทุนหมู่บ้าน

คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง เมื่อได้รับการประเมิน และได้รับการจัดสรรเงินทุนอุดหนุนกองทุนหมู่บ้านแล้ว จะต้องมีการที่สมาชิกกองทุนมากู้ยืมเงินกับกองทุน ซึ่งรายละเอียดที่สมาชิกกองทุนจะขอกู้ยืมมี ดังนี้

2.9.1 ผู้มีสิทธิกู้ยืมเงินกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ได้แก่ บุคคลต่อไปนี้

1. สมาชิกกลุ่ม /องค์กร ที่ขึ้นทะเบียนเป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน
2. ปัจเจกบุคคล ซึ่งเป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน
3. ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์/เงื่อนไข และแบบฟอร์มที่คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน

กำหนดภายใต้กรอบหลักเกณฑ์/เงื่อนไขของคณะกรรมการ

2.9.2 ประเภทการให้กู้ยืม การกู้ยืมกองทุนหมู่บ้านและชุมชน จำแนกประเภทได้ดังนี้

1. พัฒนาอาชีพ
2. สร้างงาน
3. สร้างและ/หรือ เพิ่มรายได้
4. ลดรายจ่าย
5. อุตสาหกรรม และ/หรือวิสาหกิจขนาดเล็กในครัวเรือน
6. เพื่อการฉุกเฉิน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.9.3 ขั้นตอนในการให้กู้ยืม ในการให้กู้ยืมเงินกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองมีขั้นตอน โดยสรุปดังนี้

- 1.ยื่นคำขอกู้/ยืม ต่อคณะกรรมการ
- 2.คณะกรรมการกองทุนดำเนินการพิจารณา
- 3.อนุมัติ
- 4.ทำสัญญา
- 5.เปิดบัญชีออมทรัพย์
- 6.โอนเงินเข้าบัญชี

2.9.4 แหล่งที่มาของงบประมาณกองทุน ประกอบด้วยเงินและทรัพย์สินดังนี้

- 1.เงินที่ได้รับจัดสรรจากรัฐบาล จำนวน 1 ล้านบาท
- 2.เงินรายได้จากสมาชิกซึ่งมีหลายลักษณะ คือ
 - 2.1ค่าธรรมเนียบแรกเข้าคนละ 5 บาท
 - 2.2การถือครองหุ้น ๆ ละ 10 บาท
 - 2.3เงินฝากสัจจะเดือนๆ ละเท่า ๆ กันในวงเงิน ไม่ต่ำกว่า 10 บาท และสูงสุดไม่เกิน 500 บาท ต่อเดือน และสามารถเพิ่มยอดเงินฝากสัจจะ ได้ปีละครั้ง
 - 2.4เงินรับฝากจากสมาชิกในวงเงินสูงสุด ไม่เกินรายละ 5,000 บาท โดยสามารถฝากได้ไม่จำกัดจำนวนในหนึ่งเดือน
 - 2.5ดอกผลที่ได้จากการกู้ยืม
 - 2.6ผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากเงินกองทุน
 - 2.7เงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคให้โดยปราศจากภาระผูกพัน
 - 2.8เงินสมทบจากกลุ่มหรือองค์กรสมาชิก
 - 2.9เงินกู้จากแหล่งเงินกู้ต่างประเทศ เช่น กองทุนเพื่อการลงทุนสังคม (SIF) เงินเพื่อปรับโครงสร้างทางเศรษฐกิจ(SAL) (สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี ,2544 :32)

2.10 การนำเงินกองทุนหมู่บ้านไปใช้ประโยชน์

สำนักงานกองทุนหมู่บ้านกรมการพัฒนาชุมชน กล่าวถึงประโยชน์ที่ประชาชนได้รับจากเงินกองทุนหมู่บ้านดังนี้

1. เป็นการช่วยเหลือเพื่อให้ชาวบ้านช่วยตนเองได้
2. เกิดการหมุนเวียนการกู้ยืมเงินกองทุนหมู่บ้านในระดับหมู่บ้าน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. เป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจ โดยถึงมือประชาชน โดยตรง
4. เกิดกำลังซื้อในหมู่บ้านประชาชนในระดับหมู่บ้านและชุมชน
5. ช่วยแก้ไขปัญหานี้่นอกระบบไปด้วยในโอกาสเดียวกัน (<http://www.ccd.moi.go.th>)

นิตยา ใจแก่น อายุ 45 ปี สมาชิกกองทุนหมู่บ้าน กล่าวว่า ตนได้กู้ยืมเงิน 5000 บาท มาลงทุนค้าขายเดิมตนเปิดร้านขายของชำในหมู่บ้านอยู่แล้ว แต่ค้าขายกำไรน้อย ไม่มีทุนหมุนเวียนซื้อของมาขาย แต่พอมีกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ทำให้มีเงินต่อยอด ซื้อของมาเพิ่มเติมในร้านลูกค้าชอบใจ ทำให้พลอยขายของคล่องไปด้วย เธอคิดว่าถ้าส่งเงินคืนและดอกเบี้ยหมดภายใน 10 เดือน จะกู้เงินมาลงทุนต่อเพราะดอกเบี้ยถูก เพียงร้อยละ 1 เท่านั้น ไม่ต้องทนแบกดอกเบี้ยเงินกู้นอกระบบร้อยละ 20 อีกต่อไป (เทคโนโลยีชาวบ้าน, 2545: 14(295):110-111)

จำนวนผู้กู้เงินและจำนวนเงินที่กู้จากกองทุนหมู่บ้านไปทำธุรกิจประเภทต่าง ๆ แสดงไว้ในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนผู้กู้เงินกองทุนหมู่บ้านตามนโยบายของรัฐบาลไปใช้ประโยชน์

พ.ศ.2545

ที่	ประเภทอาชีพ	จำนวนผู้กู้		จำนวนเงิน	หมายเหตุ
		ราย	ร้อยละ		
1.	เกษตรกรรม				
	1.1 ทำนา	24,488	60.79	289,196,600	
	1.2 ทำไร่	5,856	14.54	59,020,400	
	1.3 ทำสวน	1,349	3.35	14,775,600	
	1.4 เลี้ยงสุกร	912	2.26	10,183,300	
	1.5 สัตว์ปีก	713	1.77	582,100	
	1.6 เลี้ยงโค	382	0.95	5,141,800	
	1.7 อื่น ๆ	1,810	4.49	15,176,600	
2.	อุตสาหกรรม	774	1.92	6,287,400	
3	ค้าขาย	3,242	8.05	37,951,800	
4	ฉุกเฉิน	664	1.65	13,280,000	
5	กิจกรรมกลุ่ม	84	0.21	493,000	
6	บริการ	6	0.01	90,000	
	รวม	40,274	100,000	457,417,500	

(ที่มา : <http://www.kumphaengphet. go.th/kongthong.htm>)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.11 การชำระหนี้กองทุนหมู่บ้าน

การชำระหนี้เงินกู้ ให้คณะกรรมการกองทุนพิจารณากำหนดระยะเวลาตามความเหมาะสมแห่งสัญญาเงินกู้แต่ละราย ซึ่งการชำระคืนเงินต้นพร้อมดอกเบี้ยหรือค่าตอบแทนให้ผู้กู้ชำระให้แล้วเสร็จ ภายในกำหนดระยะเวลาไม่เกิน 1 ปี นับแต่วันทำสัญญา และให้ผู้กู้หรือผู้นำเงินไปลงทุนจะต้องนำเงินไปส่งคืนที่ธนาคาร แล้วนำหลักฐานการส่งชำระคืนเงินกู้หรือเงินลงทุนไปมอบให้คณะกรรมการกองทุน เพื่อเป็นหลักฐานในการจัดทำบัญชีหรือดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

กรณีผู้กู้ผิดสัญญา ไม่ชำระคืนเงินต้นพร้อมดอกเบี้ย หรือค่าตอบแทนตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในสัญญากู้ยืมเงิน ให้ผู้กู้เสียเบี้ยปรับตามจำนวนที่ระเบียบหรือข้อบังคับที่กองทุนกำหนดไว้อย่างแน่นอน สำหรับจำนวนที่ขาดหรือค้างชำระหนี้ อย่างไรก็ตามคณะกรรมการกองทุนอาจพิจารณายกเลิกหรือปรับลดเบี้ยปรับให้แก่ผู้กู้อย่างหนึ่งรายใดก็ได้เมื่อมีเหตุผลสมควร และด้วยความเห็นชอบจากที่ประชุมสมาชิกด้วยเสียงเกินกึ่งหนึ่งหรือ ดำเนินการอื่น ๆ ตามระเบียบที่กองทุนกำหนด

หากผู้กู้ไม่ดำเนินการตามวัตถุประสงค์ที่ระบุไว้ในการขอกู้ยืมเงิน หรือมีหลักฐานอันน่าเชื่อได้ว่าผู้กู้นำเงินไปใช้ในอกรอบวัตถุประสงค์โดยปราศจากเหตุผล อันควร คณะกรรมการกองทุนมีอำนาจยกเลิกสัญญาและเรียกเงินกู้พร้อมดอกเบี้ยหรือค่าตอบแทนที่ค้างชำระคืนเต็มจำนวนได้ทันที แล้วให้คณะกรรมการกองทุนเรียกสมาชิกเพื่อลงมติให้ผู้กู้ซึ่งนำเงิน ไปใช้ในอกรอบวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในคำขอกู้ยืมเงิน พ้นจากสมาชิกภาพภายใน 30 วัน หลังจากวันยกเลิกสัญญา และห้ามสมาชิคนั้นสมัครเข้าเป็นสมาชิกกองทุนเป็นระยะเวลา 2 ปี

เขาวลิต ชัยเพชร กล่าวถึง เรื่องการกำหนดการชำระหนี้ว่าต้องชำระครั้งหนึ่งใน 6 เดือน เพราะช่วยป้องกันปัญหาหนี้สูญและช่วยให้สมาชิกได้ผ่อนชำระในวงเงินที่น้อยลง ใครชำระหมดสามารถกู้ได้ทันทีในเดือนต่อไป (เทคโนโลยีชาวบ้าน ,2545 : 14(291):110-111)

สมศรี ธรรมพิทักษ์ กล่าวถึงการชำระเงินคืนงวดแรกที่ 6 เดือนจะเร็วเกินไปควรจะเป็น 1 ปี เพราะผลไม้มักจะได้ผลหลายปี ส่วนดอกเบี้ยควรจะลดลงกว่านี้ (เทคโนโลยีชาวบ้าน ,2545 : 14(291):110-111)

วันชัย โพนพรมสิงห์ ประธานคณะกรรมการหมู่บ้าน กล่าวว่า ได้กู้เงินมา 20,000 บาทไปเลี้ยงหมู ตอนนั้นประสบผลสำเร็จเป็นอย่างดี มีหมูอยู่ 30 ตัว จึงไม่มีปัญหาในการส่งเงินคืน (เทคโนโลยีชาวบ้าน ,2545 : 14(295):110-111)

ตี๊ด สุขเกษม กล่าวว่า เงินกู้เสริมรายได้ 1 ตำบล 1 ผลิตภัณฑ์ ว่า ได้นำเงินไปลงทุนทำกะปิ ได้ดี ปกติ เงินมีพอซื้อทำวันละเป็น 100 กิโลกรัม เมื่อกู้เงินกองทุนมาก็ทำให้ได้ผลผลิตเพิ่มขึ้น วันละ 1,000 กิโลกรัม (เทคโนโลยีชาวบ้าน ,2545 : 15(301):110-111)

นายนำพล คารมปราชญ์ กรรมการมูลนิธิป้องกันคว้นพิษและพิทักษ์สิ่งแวดล้อม เลขานุการ ส่วนตัว ดร.พิจิตต รัตตกุล กรรมการอำนวยการมูลนิธิฯ กล่าวว่า กองทุนหมู่บ้าน 1 ล้านบาทนั้น ทำให้สังคมระดับรากหญ้ามีวิถีชีวิตเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นหรือไม่ ได้ลงสำรวจพื้นที่ ซึ่งเป็นคนระดับรากหญ้าอย่างแท้จริง ที่ ต.หนองหญ้าปล้อง อ.คำม่วง จ.กาฬสินธุ์ โดยการสำรวจกลุ่มครัวเรือนที่เข้าโครงการกองทุนหมู่บ้าน พบว่าหมู่บ้านไม่มีการร่วมคิดหรือร่วมจัดการบริหารกองทุน และเงินตามที่นโยบายของรัฐบาลต้องการ ชาวบ้านนำเงินกู้กองทุนไปใช้ผิดประเภท มีการเช่าซื้อเครื่องไฟฟ้า รถจักรยานยนต์ และอื่นๆ แต่ไม่เกิดการพัฒนาด้านผลผลิตที่ทำให้ชาวบ้านจะยืนบนขาตัวเองได้ และพบว่าวิถีชีวิตชาวบ้านไม่เปลี่ยนไปจากเดิม เพียงเพิ่มขึ้นเฉพาะสิ่งอำนวยความสะดวกในครัวเรือน แต่วิถีชีวิตและแนวความคิดในการพัฒนาไม่แตกต่างจากเดิม บางครัวเรือนก็ถูกชักจูงให้กู้กองทุนหมู่บ้าน โดยไม่มีความคิดหรือพัฒนาชีวิตตนเอง แต่เป็นลักษณะที่ผู้นำชุมชนที่มีความรู้หรือผู้จัดการกองทุนเป็นฝ่ายเขียนทำโครงการให้ ชาวบ้านสนใจแต่การได้รับเงินเท่านั้น ส่งผลให้เกิดระบบ "เช่าเงิน" ที่เป็นการเอารัดเอาเปรียบด้วย เพราะชาวบ้านไม่สามารถขายคืนเงินต้นและดอกเบี้ยได้ จำเป็นต้องไปเอาเงินนอกระบบไปใช้คืนกองทุนหมู่บ้าน ที่เรียกว่า การเช่าเงิน เพราะเป็นการเช่าเพียงชั่วข้ามคืนเพื่อไปคืนเงินกองทุน จากนั้นกองทุนก็ทำเรื่องกู้ให้ใหม่ และชาวบ้านก็นำเงินไปคืนนายทุนที่ให้เช่าเงิน ทำให้นายทุนได้กำไร แทนที่ชาวบ้านจะปลดหนี้ระบบและใช้เงินกองทุนเป็นประโยชน์พัฒนาชุมชนให้เข้มแข็ง กลายเป็นว่าชาวบ้านต้องเป็นหนี้รัฐบาลและหนี้ระบบเพิ่มขึ้น

นายสุวิทย์ คุณกิตติ รองนายกรัฐมนตรี กล่าวว่า โครงการนี้อาจมีปัญหาบ้าง แต่ถือว่าเป็นส่วนน้อยเนื่องจากโครงการนี้มีประชาชนกู้ถึง 7 ล้านคน รวมกว่า 73,000 หมู่บ้านที่อยู่ในโครงการ ดังนั้น อาจมีที่อยู่นอกเหนือความรับผิดชอบของหน่วยงานราชการไปบ้าง แต่ยังมีคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านจะเป็นผู้ตรวจสอบข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นทั้งหมด เพื่อนำไปแก้ไขปรับปรุงต่อไป

2.12 ความสำเร็จของกองทุนหมู่บ้านและกองทุนชุมชนเมือง

กองทุนหมู่บ้านและกองทุนชุมชนเมือง จะประสบผลสำเร็จได้หากมีสิ่งเหล่านี้อยู่ในหมู่บ้าน หรือชุมชนเมือง

1. ชาวบ้านมีจิตสำนึกร่วมกันในการเป็นเจ้าของกองทุน
2. ชาวบ้านมีส่วนร่วมในการกำหนดกติกาด้วยคุณค่าและภูมิปัญญาของตนเอง รวมทั้งเคารพในกติกาที่กำหนดร่วมกัน
3. มีคณะกรรมการกองทุนที่เป็นคนดี มีความรู้ ประสบการณ์ เสียสละ และรับผิดชอบ

4. มีการสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมทั้งการเรียนรู้ร่วมกัน คิดร่วมกัน ทำร่วมกัน ติดตามตรวจสอบร่วมกัน และรับผลประโยชน์ร่วมกัน อย่างเป็นธรรมชาติ

5. มีความสามัคคี ความเอื้ออาทร เกื้อกูลผู้ด้อยโอกาส

6. มีการประสานความร่วมมือทั้งในด้านการเรียนรู้และกิจกรรมร่วมกัน ใน

(<http://www.thaigov.go.th/general/policy/ktb.htm>)

จากข้อมูลที่หลากหลายงานที่ทำการสำรวจพบว่า โครงการนี้ได้เงินคืน 70% ซึ่งเป็นเงินที่ได้มาจากการลงทุนที่กู้ยืมมาจากโครงการ และกว่า 10% ได้มาจากเงินสะสมของครอบครัว และ 7% กู้เงินจากแหล่งอื่นมาคืน ซึ่งจากภาพรวมแล้วเงินกองทุนหมู่บ้านไปช่วยสร้างอาชีพและรายได้ถึง 70% ส่วนที่เหลือ 7% เป็นเงินที่มาจากแหล่งอื่นซึ่งถือว่าน้อย (น.ส.พ. คม ชัด ลึก วันที่ 9-01-2546)

1 ปี นโยบายกองทุนหมู่บ้าน กระตุ้นเศรษฐกิจได้เพียง 0.12 % เท่านั้น ธนาคารแห่งประเทศไทย วิเคราะห์ว่านโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองมีผลกระทบน้อยมากโดยส่วนมากแล้วเงินกองทุนหมู่บ้าน ประมาณ 90 % ถูกนำไปใช้ในกิจการผลิต ส่วนที่เหลือถูกนำไปใช้กิจกรรมเพื่อสนองความจำเป็นพื้นฐานอื่น ๆ ส่วนที่นำไปใช้กิจกรรมการผลิตนั้น ประมาณ 60 % ใช้ในด้านภาคเกษตร 20 % ด้านการค้าขาย 15 % ของเงินทุนที่เบิกจ่ายไป ซึ่งก็ได้ช่วยลดภาระในเรื่องของอัตราดอกเบี้ยค่อนข้างมาก ขณะเดียวกันก็ส่งเสริมให้ชาวบ้านใช้สินเชื่อกจากแหล่งอื่นเพิ่มขึ้นด้วย (น.ส.พ.ผู้จัดการรายวัน วันที่ 12-08-2545)

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ เกษตรกรที่กู้ยืมเงินกองทุนหมู่บ้านทั้งหมด 14 หมู่บ้านใน ตำบล ตาตุ่ม อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ ซึ่งไม่ทราบจำนวนผู้กู้ยืมทั้งหมดในตำบลตาตุ่ม อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ ผู้วิจัยสุ่มตัวอย่างเพื่อศึกษาจำนวน 50 คน

3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องและวัตถุประสงค์แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเช่น เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา สมาชิกในครอบครัว รายได้ แหล่งเงินทุนที่เลขคู่

ตอนที่ 2 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์จากเงินกู้ของเกษตรกร ใน ตำบลตาตุ่ม อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบปลายปิดหรือให้เลือกตอบ และให้แสดงความคิดเห็น

3.2.2 วิธีการสร้างแบบสอบถาม

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบสอบถาม มีขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง
2. เขียนข้อคำถามให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์
3. นำแบบสอบถาม ให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไข
4. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้วไปทดลองใช้กับเกษตรกรที่บ้าน โนนสว่าง ตำบลตาตุ่ม อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ โดยสุ่มตัวอย่างประชากรที่กู้ยืมเงินกองทุนหมู่บ้าน จำนวน 20 คน เพื่อหาข้อบกพร่องและแก้ไขให้ถูกต้อง
5. จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.3.3 วิธีการดำเนินการเก็บข้อมูล

1. ติดต่อผู้ใหญ่บ้านหมู่บ้านต่าง ๆ ใน ตำบลตาตุม อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ เพื่อทำการแจกแบบสอบถามให้กับเกษตรกรที่กู้ยืมเงินกองทุนหมู่บ้าน
2. ผู้วิจัยได้ดำเนินการแจกแบบสอบถามให้กับเกษตรกรที่กู้ยืมเงินกองทุนหมู่บ้าน ตำบลตาตุม อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ ใช้แบบสอบถามจำนวน 50 ชุด ให้ความเวลาเกษตรกรตอบแบบสอบถาม และรอรับแบบสอบถามกลับคืนมา ซึ่งได้รับแบบสอบถามกลับคืน 50 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100.00

3.3.4 การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

เมื่อรวบรวมแบบสอบถามและตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม แล้วนำมาวิเคราะห์ นำเสนอ และ แปลข้อมูลดังนี้

ตอนที่ 1 สภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ทำการวิเคราะห์โดยการหาค่าร้อยละ และนำเสนอในรูปตาราง และแปลผลโดยการบรรยาย

ตอนที่ 2 การให้ประโยชน์จากเงินกองทุนหมู่บ้านของเกษตรกรที่กู้ยืมเงิน ในตำบลตาตุม อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ ทำการวิเคราะห์โดยการหาค่าร้อยละ นำเสนอในรูปตาราง และแปลผลโดยการบรรยาย และสรุปข้อคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม

บทที่ 4

ผลการวิจัยและวิจารณ์ผล

4.1 ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ศึกษาการใช้ประโยชน์จากเงินกู้ของเกษตรกร ใน ตำบลตาตุ่ม อำเภอสังขะ จังหวัด สุรินทร์ เมื่อเก็บรวบรวมข้อมูลแล้วนำมาวิเคราะห์ได้ผลดังนี้

ตอนที่ 1 สภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

เกษตรกรผู้กู้เงินกองทุนหมู่บ้าน จาก ตำบลตาตุ่ม อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ ที่ตอบแบบสอบถามจำนวน 50 คนเป็นเพศหญิง จำนวน 30 คน (ร้อยละ 60%) เพศชาย จำนวน 20 คน (ร้อยละ 40%) เกษตรกร 29 คน(ร้อยละ58%) มีอายุมากกว่า 40 ปีขึ้นไป เกษตรกรมีอาชีพทำนา จำนวน 46 คน (ร้อยละ 92%) ค้าขาย จำนวน 3 คน (ร้อยละ 6%) และมีอาชีพอื่นๆ คือรับจ้างทั่วไป 1 คน (ร้อยละ 2%) เกษตรกร มีระดับการศึกษาสูงสุด คือประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 37 คน (ร้อยละ 74%) ประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 10 คน (ร้อยละ 20%)มัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 2 คน (ร้อยละ 4%) และมีมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 1 คน (ร้อยละ 2%)เกษตรกรมีรายได้มากกว่า 10,000 บาท/ปี จำนวน 20 คน (ร้อยละ 40%) มีรายได้ 2,000-5,000 บาท/ปี จำนวน 15 คน (ร้อยละ 30%) มีรายได้5,001-10,000บาท/ปี จำนวน 11 (ร้อยละ 22%) และมีรายได้ต่ำกว่า 2,000 บาท/ปี จำนวน 4 คน (ร้อยละ 8%) เกษตรกรจำนวน 37 คน (ร้อยละ74%) กู้เงิน จากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร(ธ.ก.ส.) เกษตรกรจำนวน 10 คน (ร้อยละ 20%)กู้เงิน จากแหล่งเงินทุนนอกระบบ และเกษตรกรจำนวน 3 คน(ร้อยละ 6%) กู้เงินจากธนาคารออมสิน ดัง แสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 สภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	20	40.00
หญิง	30	60.00

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2(ต่อ)

	รายการ	จำนวน	ร้อยละ
2. อายุ			
	20-25ปี	1	2.00
	26-40ปี	20	40.00
	มากกว่า 40ปี	29	58.00
3. อาชีพ			
	ทำนา		
	ค้าขาย ทำไร่- ทำสวน	46	92.00
	อื่น ๆ	3	6.00
		1	2.00
4. ระดับการศึกษา			
	ป.4	37	74.00
	ป.6	10	20.00
	ม.3	2	4.00
	ม.6	1	2.00
5. รายได้โดยประมาณของครอบครัว			
	ต่ำกว่า 2,000 บาท/ปี	4	8.00
	2,000-5,000 บาท/ปี	15	30.00
	5,001-10,000 บาท/ปี	11	22.00
	มากกว่า10,000 บาท/ปี	20	40.00
6. แหล่งเงินทุนที่เคยกู้			
	แหล่งเงินทุนนอกระบบ	10	20.00
	ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์(ธ.ก.ส.)	37	74.00
	ธนาคารออมสิน	3	6.00

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส่งมอบไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 2 การใช้ประโยชน์จากเงินกู้ของเกษตรกร

จากการศึกษาพบว่า

1. จำนวนเงินที่เกษตรกรกู้มาคือ เกษตรกร 22 คน(ร้อยละ44%) กู้เงินเป็นจำนวน 5,000-10,000 บาท เกษตรกร 17 คน (ร้อยละ 34%) กู้เงินเป็นจำนวนมากกว่า 15,000 บาท เกษตรกร 8 คน (ร้อยละ 16%) กู้เงินเป็นจำนวน10,001-15,000 บาทและอีก 3 คน(ร้อยละ 6%) กู้เงินต่ำกว่า 5,000 บาท
2. เวลาในการกู้เงินโดยเกษตรกร 45 คน(ร้อยละ 90%)กู้เงินมา มากกว่า 7 เดือน ถึง 1 ปี เกษตรกร 3 คน(ร้อยละ 6%)กู้มาน้อยกว่า 5 เดือนและอีก 1 คน (ร้อยละ 2%) กู้เงินมาแล้ว 5 เดือนและ 6 เดือน
3. การนำเงินไปทำกิจการคือ เกษตรกร 30 คน(ร้อยละ 60 %)นำเงินไปเลี้ยงสัตว์ เกษตรกร 8 คน (ร้อยละ16%)นำเงินไปทำอุตสาหกรรมในครัวเรือน เช่น ทอผ้า แปรรูปอาหาร เกษตรกร5 คน (ร้อยละ10%)นำเงินไปค้าขายสำหรับเกษตรกร 4 คน(ร้อยละ 8%)นำเงินไปทำกิจการปลูกพืช เกษตรกร 2 คน (ร้อยละ 4%) นำเงินไปทำกิจการบริการด้านซ่อมแซม และอีก 1 คน(ร้อยละ 2%)นำเงินไปใช้จ่ายในบ้านที่ไม่เกี่ยวกับการลงทุน
4. รายได้หลังจากการกู้เงินและ การคืนเงินเกษตรกร 29 คน (ร้อยละ 58%)มีรายได้เพิ่มขึ้นและ เกษตรกร 21 คน(ร้อยละ 42%)มีรายได้ไม่เพิ่ม การคืนเงินของเกษตรกร เกษตรกร 30 คน(ร้อยละ 60%)สามารถคืนเงินได้ครบ เกษตรกร 20 คน (ร้อยละ 40%)ไม่สามารถคืนเงินได้
5. ความคิดเห็นของเกษตรกรต่อเงินกู้ เกษตรกร 38 คน(ร้อยละ 76%) คิดว่าเงินกู้มีประโยชน์ต่อครอบครัวอยู่ในระดับปานกลาง อีก 8 คน(ร้อยละ 16%)คิดว่าเงินกู้มีประโยชน์ต่อครอบครัวอยู่ในระดับมาก ส่วนเกษตรกร 4 คน(ร้อยละ 8%)เกษตรกรคิดว่าเงินกู้มีประโยชน์ต่อครอบครัวอยู่ในระดับน้อย
6. ความเป็นอยู่หลังจากการกู้เงิน เกษตรกร 32 คน(ร้อยละ 64%) หลังจากที่ได้ใช้เงินกองทุนหมู่บ้านแล้วฐานะทางครอบครัวดีขึ้นในระดับปานกลาง เกษตรกร 10 คน(ร้อยละ 20%)มีฐานะทางครอบครัวดีขึ้นเกษตรกร 7 คน (ร้อยละ 14%)มี ฐานะทางครอบครัวเหมือนเดิม และ1คน(ร้อยละ 2%) อีกจำนวน 1คน ฐานะทางครอบครัวส่วนใหญ่ไม่ดีขึ้น
7. ความคิดเห็นต่อการให้เงินกู้ครั้งต่อไปของเกษตรกร เกษตรกร 39 คน (ร้อยละ 78%) ต้องการให้รัฐบาลปล่อยเงินกู้อีกเกษตรกร 10 คน(ร้อยละ 20%)ไม่แสดงความคิดเห็นทั้งสองฝ่ายและอีก 1คน (ร้อยละ 2%)ไม่ต้องการให้รัฐบาลปล่อยเงินกู้ในลักษณะนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

8. จำนวนเงินที่ต้องการกู้หากกู้เงินได้อีกพบว่า เกษตรกร 23 คน (ร้อยละ 46%) ต้องการที่จะกู้เป็นจำนวนที่มากขึ้นเป็นจำนวน 10,001 - 20,000 บาท เกษตรกร 15 คน (ร้อยละ 30%) ต้องการกู้เงินจำนวนมากกว่า 20,000 บาท และอีก 12 คน (ร้อยละ 24%) เกษตรที่ต้องการที่จะกู้เป็นจำนวน 5,000-10,000 บาท

9. ความคิดเห็นต่อระยะเวลาการคืนเงินกู้ เกษตรกร 30 คน (ร้อยละ 60%) ต้องการระยะเวลาคืนเงินกู้ตั้งแต่ 2 ปีขึ้นไปและอีก 20 คน (ร้อยละ 40%) ต้องการการระยะเวลาคืนเงินกู้ภายใน 1 ปี

10. ความคิดเห็นต่อจำนวนเงินที่ต้องการให้คืนเงินกู้ การผ่อนใช้เงินต้นคืนพร้อมดอกเบี้ย เกษตรกร 27 คน (ร้อยละ 54%) ต้องการผ่อนใช้เงินต้นพร้อมดอกเบี้ยเดือนละ 500 บาท เกษตรกร 8 คน (ร้อยละ 16%) ต้องการให้เงินต้นพร้อมดอกเบี้ยเดือนละ 1,000-1,500 บาท และอีก 7 คน (ร้อยละ 14%) ต้องการผ่อนใช้เงินต้นคืนดอกเบี้ยเดือนละ 2,000 บาท

11. ความคิดเห็นต่อการนำเงินกู้ไปใช้ประโยชน์พบว่า เกษตรกร 33 คน (ร้อยละ 66%) ต้องการนำเงินที่กู้ไปใช้ในการเลี้ยงสัตว์ เกษตรกร 6 คน (ร้อยละ 12%) ต้องการนำไปลงทุนค้าขาย เกษตรกร 5 คน (ร้อยละ 10%) ต้องการนำไปใช้จ่ายในบ้านที่ไม่เกี่ยวกับการลงทุน เกษตรกร 4 คน (ร้อยละ 8%) ต้องการนำเงินไปปลูกพืช และอีก 2 คน (ร้อยละ 4%) ต้องการนำเงินไปลงทุนทำอุตสาหกรรมในครัวเรือน เช่น ทอผ้า แปรรูปอาหาร ทำของใช้ ดังแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 การใช้ประโยชน์จากเงินกู้ของเกษตรกร

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
1. ได้กู้เงินจากกองทุนหมู่บ้านมาจำนวน		
ต่ำกว่า 5,000 บาท	3	6.00
5,000-10,000 บาท	22	44.00
10,001-15,000 บาท	8	16.00
มากกว่า 15,000 บาท	17	34.00
2. กู้เงินกองทุนหมู่บ้านเป็นเวลา		
น้อยกว่า 5 เดือน	3	6.00
5 เดือน	1	2.00
6 เดือน	1	2.00
มากกว่า 7 เดือนถึง 1 ปี	45	90.00

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3 (ต่อ)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
3. กู้เงินกองทุนหมู่บ้านมาทำอะไร		
ปลูกพืช	4	8.00
เลี้ยงสัตว์	30	60.00
ค้าขาย	5	10.00
ลงทุนบริการด้านซ่อมแซม	2	4.00
ทำอุตสาหกรรมในครัวเรือน เช่นทอผ้า แปรรูปอาหาร ทำ	8	16.00
ของใช้ ฯลฯ		
ใช้จ่ายในบ้านที่ไม่เกี่ยวกับการลงทุน	1	2.00
4.หลังจากท่านนำเงินกองทุนหมู่บ้านมาลงทุนทำกิจการของตัวเองท่านมีรายได้เพิ่มขึ้นจากเดิมหรือไม่		
รายได้เพิ่มขึ้น	29	58.00
รายได้ไม่เพิ่ม	21	42.00
คินเงินกู้ได้หรือไม่		
ได้	30	60.00
ยังไม่ได้คิน	20	40.00
5.คิดว่าเงินที่กู้มามีประโยชน์ระดับใด		
มาก	8	16.00
ปานกลาง	38	76.00
น้อย	4	8.00
6.หลังจากที่ได้ใช้เงินกู้แล้วฐานะทางครอบครัว		
ดีขึ้น	10	20.00
ดีขึ้นปานกลาง	32	64.00
เหมือนเดิม	7	14.00
ไม่ดีขึ้น	1	2.00

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3 (ต่อ)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
7.ต้องการให้รัฐบาลปล่อยเงินในลักษณะนี้หรือไม่		
ต้องการ		
ไม่ต้องการ	39	78.00
เฉย ๆ ได้ก็ดีไม่ได้ก็ไม่เป็นไร	1	2.00
	10	20.00
8.ต้องการเงินกู้เป็นจำนวน		
5,000-10,000 บาท	12	24.00
10,001-20,000 บาท	23	46.00
มากกว่า 20,000 บาท	15	30.00
9.ต้องการระยะเวลาในการคืนเงินกู้		
1ปี	20	40.00
2 ปีขึ้นไป	30	60.00
10.ต้องการผ่อนใช้เงินต้นคืนดอกเบี้ยเดือนละ		
500 บาท	27	54.00
1,000 บาท	8	16.00
1,500 บาท	8	16.00
2,000 บาท	7	14.00
11.ถ้าผู้ได้อีกจะเอาเงินไปทำอะไรมากที่สุด		
ปลูกพืช	4	8.00
เลี้ยงสัตว์	33	66.00
ค้าขาย	6	12.00
ทำอุตสาหกรรมในครัวเรือนเช่น ทอผ้า แปรรูปอาหาร ทำ	2	4.00
ของใช้		
ใช้จ่ายในครัวเรือน	5	10.00

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากแบบสอบถามแบบเปิดให้เกษตรกรแสดงความคิดเห็นผู้วิจัยสรุปความคิดเห็นของเกษตรกรได้ดังนี้

1. ต้องการให้รัฐบาลกำหนดเวลาในการชำระหนี้ให้นานขึ้นกว่าเดิม
2. เกษตรกรไม่สามารถนำเงินไปลงทุนอะไรได้มากเพราะเวลาในการใช้หนี้สั้นคือให้ระยะเวลา

เพียง 1 ปี

3. เมื่อถึงกำหนดการชำระหนี้เกษตรกรต้องไปกู้ยืมเงินจากแหล่งเงินทุนนอกระบบมาใช้หนี้

กองทุนหมู่บ้าน

4. เกษตรกรต้องการให้มีหน่วยงานมาควบคุม ฝึกออาชีพ สร้างรายได้ ในช่วงที่กู้เงินกองทุนหมู่บ้าน

4.2 วิจัยผลลัพธ์

จากการศึกษาพบว่าได้สอบถามจากเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการกองทุนหมู่บ้านเกษตรกรจำนวน 2 กลุ่มใหญ่คือกลุ่มแรกเกษตรกรที่กู้เงินจำนวน 5,000-10,000 บาทประมาณ 44% ส่วนอีกกลุ่มหนึ่ง กู้จำนวน มากกว่า 15,000 บาท ประมาณ 34 % และกู้มาแล้ว มากกว่า 7 เดือนถึง 1 ปี เกษตรกรประมาณ 60 % กู้เงินไปเลี้ยงสัตว์ และหากเกษตรกรกู้เงินได้อีกเกษตรกรประมาณ 66%จะนำเงินไปใช้ในด้านเกษตรคือ เลี้ยงสัตว์อาจจะเป็นเพราะว่าเกษตรกรไม่ทราบว่าจะนำเงินที่กู้ไปทำอะไรนอกเหนือจากเห็นเพื่อนบ้านทำอะไรแล้วทำตามกันไป ซึ่งสอดคล้องกับ การวิเคราะห์ของธนาคารแห่งประเทศไทย (อ้างโดย น.ส.พ ผู้จัดการรายวัน วันที่ 12-08-2545) กล่าวว่า โดยส่วนมากแล้วเงินกองทุนหมู่บ้านประมาณ 90 % ถูกนำไปใช้ในกิจการผลิต ส่วนที่เหลือถูกนำไปใช้กิจกรรมเพื่อสนองความต้องการพื้นฐานอื่น ๆ ส่วนที่นำไปใช้ทำกิจกรรมการผลิตนั้น 60 % ใช้ในด้านภาคเกษตร 20% ด้านการค้าขาย 15% ของเงินทุนที่เบิกจ่ายไป ซึ่งก็ได้ช่วยลดภาระในเรื่องของอัตราดอกเบี้ยค่อนข้างมาก ขณะเดียวกันก็ส่งเสริมให้ชาวบ้านใช้สินเชื่อจากแหล่งอื่นเพิ่มมากขึ้น

และการวิจัยพบว่าหลังจากที่เกษตรกร นำเงินกองทุนหมู่บ้านมาลงทุนทำกิจการตัวเองแล้วรายได้เกษตรกรเพิ่มขึ้นและสามารถที่จะคืนเงินกู้ได้ อาจจะเป็นเพราะว่าเกษตรกรกลัวผิดสัญญาการไม่ชำระเงินต้นพร้อมดอกเบี้ย สอดคล้องกับการชำระหนี้กองทุนหมู่บ้าน (อ้างโดย www.rakbankerd.com) กรณีผู้กู้ผิดสัญญา ไม่ชำระเงินต้นพร้อมดอกเบี้ย หรือค่าตอบแทนตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในสัญญาผู้ยืมเงิน ให้ผู้กู้เสียเบี้ยปรับตามจำนวนที่ระบุหรือข้อบังคับที่กองทุนกำหนดไว้อย่างแน่นอน สำหรับจำนวนที่ขาดหรือค้างชำระหนี้ อย่งไรก็ตามคณะกรรมการกองทุนอาจพิจารณา

บทที่ 5

สรุปและข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพทั่วไปของเกษตรกรที่กู้เงินกองทุนหมู่บ้าน ตำบลตาตุม อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ 2) เพื่อศึกษาวิธีการนำเงินกองทุนหมู่บ้านไปใช้ประโยชน์

ข้อมูลที่ศึกษาประกอบด้วย สภาพทั่วไป ของผู้ตอบแบบสอบถาม เช่น เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา สมาชิกในครอบครัว รายได้ แหล่งเงินทุนที่เคยกู้ และการใช้ประโยชน์จากเงินกู้ของเกษตรกรในตำบลตาตุม อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถาม ลักษณะแบบสอบถามแบ่งได้ เป็น

ตอนที่ 1 ลักษณะปลายปิด ใช้แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ลักษณะแบบสอบถามปลายปิด และปลายเปิด ใช้สอบถามเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์จากเงินกองทุนหมู่บ้าน และข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการนำเงินกองทุนหมู่บ้านไปใช้ประโยชน์ จำนวนแบบสอบถามที่นำไปสอบถาม มีจำนวน 50 ชุด ได้รับคือ 50 ชุดคิดเป็นร้อยละ 100.00

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1) สภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ในตำบลตาตุม อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง 50 คนที่กู้ยืมเงินกองทุนหมู่บ้าน จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรผู้ตอบแบบสอบถามร้อยละ 60% เป็นหญิง ร้อยละ 58% เกษตรกรร้อยละ 60%อายุส่วนใหญ่ 40 ปีขึ้นไป เกษตรกรร้อยละ 74% มีระดับการศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เกษตรกรร้อยละ 40% มีรายได้ในครอบครัวต่อปี โดยประมาณ มากกว่า 10,000 บาท / ปี เกษตรกรร้อยละ 74 % เคยกู้เงินจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร(ธ.ก.ส)

2) การใช้ประโยชน์จากเงินกู้ของเกษตรกรใน ตำบลตาตุม อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์มีดังนี้

2.1 เกษตรกรประมาณ 44%กู้เงินกองทุนหมู่บ้านเป็นจำนวน 5,000-10,000 บาทและอีกเกษตรกรอีกประมาณ 34%กู้เงินกองทุนหมู่บ้านเป็นจำนวน มากกว่า 15,000 บาท

ยกเลิกหรือปรับลดเบี้ยปรับให้แก่ผู้กู้รายหนึ่งรายใดก็ได้เมื่อมีเหตุผลสมควร และด้วยความเห็นชอบจากที่ประชุมสมาชิกด้วยเสียงเกินกึ่งหนึ่งหรือดำเนินการอื่น ๆ ตามระเบียบที่กองทุนกำหนด หรือ จะถูกตัดสิทธิ์จากการกู้ยืมเงินเพราะหากผู้กู้เงินไปแล้วไม่ใช้ให้ตรงวัตถุประสงค์ในการขอกู้ยืมเงินจะพ้นจากสมาชิกภาพภายใน 30 วัน หลังจากวันยกเลิกสัญญา และห้ามสมาชิกผู้นั้นสมัครเข้าเป็นสมาชิกของกองทุนเป็นระยะเวลา 2 ปี

จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรประมาณ 76% คิดว่าเงินที่กู้มามีประโยชน์ในระดับปานกลาง ฐานะทางครอบครัวดีขึ้นปานกลาง อาจจะเป็นเพราะว่าเงินที่เกษตรกรกู้มานั้นสนองความต้องการพื้นฐานของเกษตรกรในระดับหนึ่งทำให้เกษตรกรมีการใช้จ่ายมากขึ้น แต่อย่างไรก็ตามเกษตรกรต้องการกู้เงินในจำนวนที่มากขึ้นมากกว่าเดิมคือ 10,001-20,000 บาท และต้องการระยะเวลาในการคืนเงินกู้นานขึ้นจาก งวดแรก 6 เดือนเป็น 1 ปี และยังต้องการผ่อนใช้เงินต้นคืนดอกเบี้ยเดือนละ 500 บาท ที่เป็นเช่นนี้อาจจะเป็นเพราะเงินที่เกษตรกรได้ก้ไปทำกิจการนั้นอาจจะต้องใช้เวลาในการให้ผลผลิตซึ่งผลผลิตบางชนิดต้องการระยะเวลา 1 ปีหรือ 2 ปี หรือมากกว่า 2 ปี ซึ่งสอดคล้องกับ สมศรี ธรรมพิทักษ์ (อ้างโดย เทคโนโลยีชาวบ้าน, 2545: (295) : 110-111) กล่าวถึงการชำระเงินคืนงวดแรกที่ 6 เดือนจะเร็วเกินไปควรจะเป็น 1 ปี เพราะผลไม้มักจะได้ผลหลายปี ส่วนดอกเบี้ยควรลดลงกว่านี้

2.2 เกษตรกรกู้เงินมาแล้ว มากกว่า 7 เดือน ถึง 1 ปี และกู้เงินกองทุนหมู่บ้านไปเลี้ยงสัตว์

2.3 หลังจากทีเกษตรกรนำเงินกองทุนหมู่บ้านมาลงทุนทำกิจการเกษตรกรรมมากกว่า 50%มีรายได้เพิ่มขึ้นและสามารถใช้คืนเงินได้หมด

2.4 เกษตรกรมีความเห็นว่าเงินกู้มีประโยชน์ต่อครอบครัวในระดับปานกลางและหลังจากที่ใช้เงินกู้แล้วทำให้ฐานะทางครอบครัวดีขึ้นปานกลาง

2.5 เกษตรกรต้องการให้รัฐบาลปล่อยเงินกู้ในจำนวนเงินที่มากขึ้นและต้องการที่จะกู้เงินเพิ่มขึ้นมากกว่าเดิมคือต้องการกู้ 10,001-20,000 บาท

2.6 เกษตรกรต้องการระยะเวลาในการคืนเงินกู้มากกว่า 2 ปีขึ้นไปและต้องการที่จะผ่อนคืนเงินต้นพร้อมดอกเบี้ย 500 บาท ต่อ เดือน

2.7 หากเกษตรกรกู้เงินกองทุนได้อีกเกษตรกรต้องการนำเงินไปลงทุนเลี้ยงสัตว์

5.2 ข้อเสนอแนะ

5.2.1 ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

จากผลการศึกษาการใช้ประโยชน์จากเงินกองทุนหมู่บ้านพบว่า เกษตรกรนำเงินไปลงทุน ในการเลี้ยงสัตว์และลงทุนค้าขายข้อมแสดงว่า เกษตรกรนำเงินไปใช้ตรงตามวัตถุประสงค์ที่รัฐบาลตั้งไว้รัฐบาลควรสนับสนุน โครงการลักษณะเช่นนี้ต่อไปเรื่อย ๆ เพราะเงินที่เกษตรกรกู้ยืมไปนั้น เกษตรกรนำไปลงทุนทำอาชีพเสริมต่อจากที่เคยทำไว้ เพื่อให้เกิดความต่อเนื่อง ดังจะเห็นได้จากผลการวิจัย หลังจากทีเกษตรกรนำเงินกองทุนไปลงทุนแล้วฐานะทางครอบครัวดีขึ้น เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น แต่อาจจะเพิ่มขึ้นเพียงชั่วคราวดังนั้น ควรให้มีหน่วยงานมาควบคุม ฝีกอาชีพ สร้างรายได้ ในช่วงที่เงินกองทุนหมู่บ้านนอกเหนือจากทีเกษตรกรจะนำไปลงทุนเลี้ยงสัตว์หรือค้าขาย เพราะจะทำให้เกษตรกรเกิดการพัฒนาคิดริเริ่ม ส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงในหมู่บ้านและชุมชนเมือง ซึ่งจะไปเชื่อมโยงกับ 1 ผลิตภัณฑ์ 1 ตำบล พร้อมยังเป็นตัวกระตุ้นเศรษฐกิจ ในระดับฐานรากของประเทศ รวมทั้งเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจ และ สังคมของประเทศในอนาคต

และเกษตรกรต้องการระยะเวลาในการคืนเงินกู้มากกว่า 2 ปีขึ้นไป และยังต้องการที่จะผ่อนคืนเงินต้น พร้อมดอกเบี้ย 500 บาท ต่อเดือน ทำให้สันนิฐานได้ว่า หากเกษตรกรกู้ยืมเงินกองทุนหมู่บ้านในจำนวนที่มากไม่สามารถคืนเงินกู้ได้ตามระยะเวลาที่กำหนดเพียง 1 ปี เกษตรกรก็จะต้องไปกู้ยืมจากแหล่งเงินทุนนอกระบบเพื่อที่จะนำเงินไปใช้หนี้เงินกู้ของรัฐบาลให้ครบตามกำหนดระยะเวลาที่

รัฐบาลตั้งเกณฑ์ไว้ เพราะเกษตรกรกลัวผิดสัญญาเงินกู้ที่จะไม่ได้กู้ยืมเงินอีกต่อไป หากรัฐบาลปีต่อปีระยะเวลาในการคืนเงินกู้และให้เกษตรกรผ่อนคืนเงินต้นพร้อมดอกเบี้ยในจำนวนเงินที่ต่ำต่อเดือน ก็อาจจะทำให้เกษตรกรมีรายได้ต่อครอบครัวเพิ่มขึ้น สามารถที่จะสะสมเงินที่ได้จากการลงทุนในจำนวนมากขึ้น ส่วนเงินที่เหลือจากการสะสมก็จะเป็นเงินทุนที่จะทำให้เกษตรกรใช้จ่ายในครัวเรือนหรือเป็นต้นทุนที่จะเก็บไว้ใช้ต่อไปในอนาคต

5.2.2 ข้อเสนอแนะของผู้วิจัย

1. ควรมีการทำวิจัยเรื่องนี้กับหมู่บ้านอื่น ๆ เพื่อจะได้ทราบว่าเกษตรกรนำเงินกองทุนหมู่บ้านไปใช้ประโยชน์ในด้านใดบ้างตรงกับนโยบายที่รัฐบาลตั้งไว้หรือไม่ และเกษตรกรนำเงินกองทุนหมู่บ้านไปใช้แล้วเกษตรกรที่มีฐานะดีขึ้นหรือไม่ เกษตรกรสามารถที่จะใช้หนี้ให้กับรัฐบาลได้หรือไม่ ซึ่งเป็นข้อมูลที่มีประโยชน์ที่ทำให้รัฐบาลทราบข้อมูลที่แท้จริง สามารถที่จะตามเกษตรกรที่ไม่ชำระหนี้ได้ ทำให้ไม่เกิดหนี้สูญกับรัฐบาลต่อไปในอนาคต
2. ลักษณะการเก็บรวบรวมข้อมูลควรจะเป็นในรูปแบบของแบบสัมภาษณ์จะทำให้ได้ข้อมูลที่ตรงตามวัตถุประสงค์ของผู้วิจัย ได้ข้อมูลที่แท้จริง ส่วนเกษตรกรที่ไม่มีความรู้สามารถให้ข้อมูลได้ง่าย และเข้าถึง โครงการกองทุนหมู่บ้านได้เป็นอย่างดี

บรรณานุกรม

- “กองทุนหมู่บ้าน”.การจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง,แหล่งที่มา:<http://www.thaigov.go.th/general/policy/ktb.htm> , 15 กุมภาพันธ์ 2546
- “กองทุนหมู่บ้าน”การขอขึ้นทะเบียนกองทุนหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง.แหล่งที่มา :<http://www.radbanded.com> , 15 กุมภาพันธ์ 2546
- “กองทุนหมู่บ้าน”.การนำเงินกองทุนหมู่บ้านไปใช้ประโยชน์.แหล่งที่มา :<http://www.ccd.moi.go.th/vf.htm>,15 กุมภาพันธ์ 2546
- “กองทุนหมู่บ้าน”.ความหมายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ.แหล่งที่มา:<http://www.radbanded.com> , 15 กุมภาพันธ์ 2546
- “กองทุนหมู่บ้าน”.ความหมายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง.แหล่งที่มา :<http://www.radbanded.com> , 15 กุมภาพันธ์ 2546
- “กองทุนหมู่บ้าน”.โครงสร้างการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน . แหล่งที่มา :<http://www.radbanded.com/01-jam/village-fund.htm>,20 กุมภาพันธ์ 2546
- “กองทุนหมู่บ้าน”.ความสำเร็จของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง.แหล่งที่มา:<http://www.thaigov.go.th/general/policy/ktb.htm> , 15 กุมภาพันธ์ 2546
- “กองทุนหมู่บ้าน”.ตารางที่ 1 แสดงจำนวนผู้กู้เงินกองทุนหมู่บ้านตามนโยบายของรัฐบาลปี 2545 . แหล่งที่มา:<http://www.kumpaengphet.go.th/kongthong.htm> , 15 กุมภาพันธ์ 2546
- “กองทุนหมู่บ้าน”.นโยบายกองทุนหมู่บ้าน . แหล่งที่มา:<http://www.nakonsi.com./cddm/fund.shtml> , 15 กุมภาพันธ์ 2546
- “กองทุนหมู่บ้าน”.วัตถุประสงค์ของกองทุนหมู่บ้าน.แหล่งที่มา:<http://www.nakonsi.com./cddm/fund.shtml> ,15 กุมภาพันธ์ 2546
- “กองทุนหมู่บ้าน”.วิธีการเตรียมความพร้อม.แหล่งที่มา :<http://www.thaigov.go.th/general/policy/ktb.htm> , 15 กุมภาพันธ์ 2546
- “กองทุนหมู่บ้าน”.หลักการจัดสรรเงินกองทุนหมู่บ้าน.แหล่งที่มา:<http://www.thaigov.go.th/general/policy/ktb.htm> , 20 กุมภาพันธ์ 2546
- เชาวลิต ชัยเพชร.2545.“กองทุนหมู่บ้าน”.เทคโนโลยีชาวบ้าน.ปีที่ 14 ฉบับที่ 291(มิถุนายน 2545). น.110-111

บรรณานุกรม (ต่อ)

- ทวีศักดิ์ นพเกษตร. 2540. วิกฤตสังคมไทย 2542 กับบทบาทวิทยากรกระบวนการหนังสือชุมชนเข้มแข็ง ลำดับที่ 2. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนเพื่อสังคม ธนาคารออมสิน . 34 น.
- นิตยา ใจแก่น. 2545. “กองทุนหมู่บ้าน”. เทคโนโลยีชาวบ้าน. ปีที่ 14 ฉบับที่ 295 (กันยายน 2545). น.110-111
- วิจิต นันทสุวรรณและจ่านง แรกพิณี . 2541. รายงานการวิจัยประกอบร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติประเด็นบทบาทของชุมชนกับการศึกษา. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ(เอกสารอัดสำเนา)
- วันชัย โพนพรมสิงห์. 2545. “กองทุนหมู่บ้าน”. เทคโนโลยีชาวบ้าน. ปีที่ 14 ฉบับที่ 295 (กันยายน 2545). น.110-111
- สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี. 2544. คู่มือการดำเนินงานสำหรับคณะกรรมการสนับสนุนและติดตามการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านระดับจังหวัดและอำเภอเพื่อเตรียมการจัดตั้งและดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. 32 น.
- สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี. คู่มือการทำบัญชีและรายงานสำหรับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง. (เอกสารอัดสำเนา)
- สมศรี ธรรมพิทักษ์. 2545. “กองทุนหมู่บ้าน”. เทคโนโลยีชาวบ้าน. ปีที่ 14 ฉบับที่ 291 (มิถุนายน 2545). น.110-111

ภาคผนวก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสอบถาม

เรื่อง

ศึกษาการใช้ประโยชน์จากเงินกองทุนหมู่บ้านของเกษตรกร : ศึกษาเฉพาะกรณี
ตำบลตาตุ่ม อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์

คำชี้แจง

1. กรุณาอ่านคำถามแต่ละข้ออย่างละเอียดและกรุณาตอบคำถามทุกข้อ
2. กรุณาตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง ซึ่งจะเป็นคำตอบที่ดีที่สุดและผู้วิจัยจะใช้คำตอบของท่านเป็นข้อมูลในการวิจัยเท่านั้นและจะเก็บเป็นความลับ จะไม่ทำให้เกิดผลเสียหายแก่ผู้ตอบ
3. แบบสอบถามมีทั้งหมด 2 ตอนคือ
ตอนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์จากเงินกู้ของเกษตรกรที่กู้เงินกองทุนหมู่บ้าน

(นางสาว นุศา ธรรมนาม)

ผู้ออกแบบสอบถาม

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่อยู่

บ้านเลขที่ หมู่ที่ บ้าน.....

ตำบลตาตุ่ม อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์

หมายเหตุ กรุณาตอบตามสภาพความเป็นจริงและทำเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อความ

ตอนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของผู้กู้เงินกองทุน

1. เพศ ชาย หญิง
2. อายุ
 - ต่ำกว่า 20 ปี 20-25 ปี
 - 25-40 ปี มากกว่า 40 ปี
3. อาชีพ
 - ทำนา ทำไร่- ทำสวน
 - ค้าขาย อื่น ๆ โปรดระบุ
4. จบการศึกษาสูงสุดระดับใด
 - ป. 4 ป. 6 ม. 3
 - ม. 6 ปวช. ปวส. ปริญญาตรี
5. ท่านมีรายได้ต่อปีเท่าใด
 - ต่ำกว่า 2,000 บาท 2,000-5,000 บาท
 - 5,001-10,000 บาท มากกว่า 10,000 ขึ้นไป
6. ท่านเคยกู้เงินจากแหล่งใดนอกจากเงินกองทุนหมู่บ้าน
 - กู้จากแหล่งเงินกู้ในระบบ
 - ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ (ธ.ก. ส.) ธนาคารออมสิน
 - ธนาคารอื่น ๆ โปรดระบุ

ตอนที่ 2 การใช้ประโยชน์จากเงินกู้ของเกษตรกร

1. ท่านได้กู้เงินจากกองทุนหมู่บ้านมาจำนวนเท่าใด
 - ต่ำกว่า 5,000 บาท 5,000 – 10,000 บาท
 - 10,001 – 15,000 บาท มากกว่า 15,000 บาท
 - อื่น ๆ โปรดระบุ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. ท่านกู้เงินกองทุนหมู่บ้านนานเท่าใด
- น้อยกว่า 5 เดือน 5 เดือน 6 เดือน
- มากกว่า 7 เดือน ถึง 1 ปี อื่น ๆ โปรดระบุ
3. ท่านกู้เงินกองทุนหมู่บ้านมาทำอะไร
- ปลูกพืช เลี้ยงสัตว์
- ค้าขาย ลงทุนบริการด้านต่างซ่อม
- ทำอุตสาหกรรมในครัวเรือน เช่น ทอผ้า แปรรูปอาหาร ทำของใช้ จัดสวน ฯลฯ
- ใช้จ่ายในบ้านที่ไม่เกี่ยวกับการลงทุน อื่น ๆ โปรดระบุ
4. หลังจากท่านนำเงินกู้กองทุนหมู่บ้านมาลงทุนทำกิจการของตัวเองท่านมีรายได้เพิ่มขึ้นจากเดิมหรือไม่
- รายได้เพิ่มขึ้น ถ้ารายได้เพิ่มขึ้นท่านคืนเงินกู้ได้หรือไม่
- ได้ คืนเงินเดือนละ.....บาท คืนไปรวมทั้งหมด.....บาท
- ยังไม่ได้คืนเงิน
- รายได้ไม่เพิ่ม
5. ท่านคิดว่าเงินที่กู้มามีประโยชน์กับครอบครัวของท่านในระดับใด
- มาก ปานกลาง น้อย
6. หลังจากที่ท่านได้ใช้เงินกู้กองทุนหมู่บ้านแล้วฐานะทางครอบครัวของท่านเป็นอย่างไร
- ดีขึ้น ดีขึ้นปานกลาง เหมือนเดิม ไม่ดีขึ้น
6. ท่านต้องการให้รัฐบาลปล่อยเงินกู้ในลักษณะนี้อีกหรือไม่
- ต้องการ ไม่ต้องการ เฉย ๆ ได้ก็ดีไม่ได้ไม่เป็นไร
7. ท่านต้องการเงินกู้เป็นจำนวนเท่าใดที่จะช่วยครอบครัวของท่านได้
- ต่ำกว่า 5,000 บาท 5,000 - 10,000 บาท
- 10,001 – 20,000 บาท มากกว่า 20,000 บาท
- อื่น ๆ โปรดระบุ
9. ท่านต้องการระยะเวลาในการคืนเงินกู้นานเท่าใด
- 6 เดือน 1 ปี
- 2 ปี 2 ปีขึ้นไป
- อื่น ๆ โปรดระบุ

10 ท่านต้องการผ่อนใช้เงินต้นคืนพร้อมดอกเบี้ยเดือนละเท่าใด

- 500 บาท 1,000 บาท
 1,500 บาท 2,000 บาท
 อื่น ๆ โปรดระบุ

11 ถ้ากู้เงินได้อีกท่านคิดว่า ท่านจะเอาเงินไปทำอะไรมากที่สุด(เลือกได้ 1 ข้อ)

- ปลูกพืช
 เลี้ยงสัตว์
 ค้าขาย
 ลงทุนบริการด้านช่างซ่อม
 ทำอุตสาหกรรมในครัวเรือน เช่น ทอผ้า แปรรูปอาหาร ทำของใช้ จัดสวน ฯลฯ
 ใช้จ่ายในบ้านที่ไม่เกี่ยวกับการลงทุน
 อื่น ๆ โปรดระบุ

12 ข้อเสนอแนะ.....

.....

